

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní
Martinou Rýznarovou ve věci

žalobce: **Ing. J. B.**
bytem X
zastoupený advokátkou Mgr. Šárkou Dostálovou
sídlem Masarykovo nábřeží 246/12, 110 00 Praha

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem nám. Hrdinů 3, 140 21 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 10. 2023, č. j. X, ve věci starobního důchodu

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalovaný zamítl napadeným rozhodnutím námitky žalobce a potvrdil rozhodnutí orgánu sociálního zabezpečení žalovaného (dále jen „OSZ“) z 1. 8. 2023, č. j. X. OSZ tímto rozhodnutím zamítl žádost žalobce o přiznání starobního důchodu před dosažením důchodového věku od 31. 12. 2022.
2. **Žalobce v žalobě** namítl, že žalobce podal žádost o přiznání starobního důchodu před dosažením důchodového věku 8. 12. 2022 u Okresní správy sociálního zabezpečení Jeseník (dále také „OSSZ Jeseník“) a přijímající úřednice ho ujistila, že ji podal na správném místě. Česká správa sociálního zabezpečení (dále také „ČSSZ“) o šest měsíců později (26. 5. 2023) žalobce informovala, že jeho žádost je stále vyřizována. Přípisem z 22. 6. 2023 žalovaný sdělil ČSSZ, že žádá o předání žádosti žalobce k vyřízení z důvodu věcné příslušnosti.

3. Pokud OSSZ Jeseník obdržela žádost, o které nebyla oprávněna rozhodnout, bylo její povinností podle § 12 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „správní řád“), žádost bezodkladně usnesením postoupit příslušnému správnímu orgánu a současně o tom uvědomit žalobce. Pojmem „bezodkladně“ se podle praxe a komentářové literatury rozumí do týdne, potažmo do pěti pracovních dnů. K předání žádosti žalobce však došlo sedm měsíců po podání žádosti, tj. v rozporu s právními předpisy.
4. Žalobce požadoval přiznání starobního důchodu před dosažením důchodového věku od 31. 12. 2022 a za tímto účelem se na OSSZ Jeseník dostavil včas. Žalobce svou profesní minulost netajil a uvedl v žádosti kompletní informace. V žádosti je výslovně uvedeno, že žalobce pobíral výsluhový příspěvek od Ministerstva vnitra.
5. OSSZ Jeseník v přípisu č. j. 48003/1348/23/120/JN uvedla, že žádost žalobce žalovanému předala na základě požadavku samotného žalovaného.
6. V důsledku hrubého pochybení na straně OSSZ Jeseník a ČSSZ byl žalobce nejen zkrácen na svých právech tím, že OSZ žádost zamítla, ale byl též omezen v možnosti cokoliv dalšího činit.
7. Podle § 85a odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci sociálního zabezpečení, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen zákon č. 582/1991 Sb.), je orgán sociálního zabezpečení povinen ve věcech důchodového pojištění rozhodnout do 90 dnů ode dne zahájení řízení. K tomu však nedošlo.
8. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí nevypořádal s námitkami žalobce. Pochybením OSSZ Jeseník došlo k takovým průtahům, že byl nárok žalobce zmařen.
9. Žalovaný žalobci přičítal k tíži, že byl v červnu 2006 poučen o tom, kdo bude rozhodovat o jeho nároku z důchodového pojištění. Od června 2006 do prosince 2022 však prošel zákon č. 582/1991 Sb. více jak stovkou novelizací. Žalobce postupoval v souladu s § 82 citovaného zákona a obrátil se na OSSZ Jeseník. Porušení žalobce bylo minoritní ve vztahu k porušení, kterých se dopustily žalovaný, OSSZ Jeseník a ČSSZ. Odůvodnění žalovaného, že nedodržení správních lhůt ve věci neodkladného postoupení žádosti příslušnému orgánu nemůže mít vliv na postup žalovaného a OSZ, nemohou jako odůvodnění obstát.
10. **Žalovaný ve vyjádření k žalobě** odkázal na napadené rozhodnutí. Žalobní námitky jsou shodné s odvolacími. Podle § 81 odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb. se řízení o žádosti o dávku důchodového pojištění zahajuje na základě písemné žádosti a za den uplatnění nároku na tuto dávku se považuje den, kdy se oprávněný poprvé obrátil na příslušný orgán se žádostí o její přiznání. Podle § 9 odst. 2 téhož zákona byl v případě žalobce příslušný k rozhodování o dávkách důchodového pojištění OSZ. Tomuto orgánu byla 25. 7. 2023 doručena žádost žalobce z 8. 12. 2022, kterou žalobce v rozporu s § 110 odst. 1 a 4 zákona č. 582/1991 Sb. uplatnil u nepříslušné OSSZ Jeseník.
11. Jak žalovaný zjistil z tiskopisu žádosti, žalobce správně vyplnil, že pobírá výsluhový příspěvek od Ministerstva vnitra. Jestliže žalobci vznikla škoda v důsledku nesprávného úředního postupu OSSZ Jeseník, kde byla žádost nepříslušně sepsána a akceptována a nebyla postoupena příslušnému OSZ k přiznání důchodu, je na žalobci, zda bude po OSSZ Jeseník, u které žádost sepsal, požadovat náhradu případné škody. Protože žádost žalobce o přiznání důchodu před dovršením důchodového věku došla až v době, kdy žalobce dosáhl důchodového věku, nebylo možné jeho žádosti vyhovět. Žalobce obdržel spolu

s rozhodnutím o přiznání výsluhového příspěvku upozornění, podle kterého o nárocích z důchodového pojištění příjemce příspěvku je příslušný rozhodovat pouze OSZ. Žalobci nic nebránilo ujistit se dotazem u OSZ, zda je jeho postup při podání žádosti v souladu s právní úpravou.

12. Je pravdou, že ze strany ČSSZ a OSSZ Jeseník došlo k právnímu pochybení ve vztahu k § 12 správního řádu. Toto pochybení však nemá vliv na postup žalovaného a vydání napadeného rozhodnutí. Je na žalobci, zda využije možnosti podat žalobu podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci.
13. **Soud přezkoumal** napadené rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění účinném ke dni vydání rozsudku (dále „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů a při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.).
14. **OSZ v rozhodnutí** z 1. 8. 2023 dospěl k závěru, že žalobci nemůže přiznat starobní důchod před dosažením důchodového věku od 31. 12. 2022, protože žalobce uplatnil žádost o tento důchod u OSZ dne 25. 7. 2023, tj. po dosažení důchodového věku. Ten činil u žalobce 64 let a žalobce ho dosáhl 17. 6. 2023. Žalobce původně podal 8. 12. 2022 žádost u OSSZ Jeseník, tedy nepříslušného správního orgánu, který žádost postoupil OSZ až 25. 7. 2023, a proto nelze žádosti vyhovět.
15. **Žalovaný v rozhodnutí o námítkách** upozornil, že žalobce je bývalým příslušníkem Policie České republiky a pobírá výsluhový příspěvek. Žalobce jako poživatel výsluhového příspěvku od 1. 5. 2006 byl výslovně poučen o tom, kdo bude rozhodovat o jeho nárocích z důchodového pojištění. Žalobce toto poučení obdržel společně s rozhodnutím o přiznání výsluhového příspěvku 20. 6. 2006. Žalobce dosáhl důchodového věku dovršením 64 let dne 17. 6. 2023. Žalobce se obrátil na příslušný orgán (OSZ) s žádostí o přiznání starobního důchodu (před dosažením důchodového věku) dne 25. 7. 2023. Tato žádost byla OSZ postoupena Českou správou sociálního zabezpečení. Žalobce podal původně žádost u OSSZ Jeseník, která nedodržela správní lhůtu a nepostoupila bezodkladně žádost OSZ. Toto pochybení nemá vliv na postup OSZ, který ve správním řízení nepochybil.
16. Soud ověřil **ze správního spisu** z žádosti o starobní důchod před dosažením důchodového věku, že žalobce v ní uvedl, že od 1. 6. 2002 do 1. 5. 2006 byl zaměstnancem Ministerstva vnitra a že pobírá výsluhový příspěvek od Ministerstva vnitra pod číslem OSZ-130327.
17. Součástí správního spisu je „předání žádosti o starobní důchod“ bez uvedení data a doložení doručení, ve kterém OSSZ Jeseník uvádí, že na základě součinnosti s ČSSZ Praha z 22. 6. 2022 zasílá žádost.
18. Součástí správního spisu je dále žádost ČSSZ z 26. 5. 2023, podle které ČSSZ žádá žalovaného o sdělení, jestli je ČSSZ příslušná k vyřízení žádosti o starobní důchod žalobce. K tomu žalovaný sdělil ČSSZ, že žalobce od něho pobírá výsluhový příspěvek a že OSZ je příslušný rozhodnout o žádosti žalobce o starobní důchod.
19. Po provedeném řízení krajský soud dospěl k závěru, že žaloba **není** důvodná. Soud přitom vycházel ze závazného právního názoru v rozsudku Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 21. 2. 2025, č. j. 4 Ads 184/2024 a dále také z usnesení NSS č. j. 1 Ads 27/2025-34.
20. Podle § 31 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) starobní důchod podle odstavce 1 se přiznává

nejdříve ode dne podání žádosti o přiznání tohoto důchodu. Za den vzniku nároku na starobní důchod podle odstavce 1 se považuje den, od něhož je tento důchod přiznán.

21. Podle § 81 odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb. řízení o přiznání dávky důchodového pojištění se zahajuje na základě písemné žádosti. Za den uplatnění nároku na tuto dávku se považuje den, kdy se oprávněný poprvé obrátil na příslušný orgán se žádostí o její přiznání.
22. Podle § 110 odst. 1 věty první zákona č. 582/1991 Sb. (ve znění účinném ke dni podání žádosti) příslušník Policie České republiky nebo Hasičského záchranného sboru České republiky podává žádost o dávku důchodového pojištění u útvaru, v němž koná službu; pozůstalý po příslušníku Policie České republiky nebo Hasičského záchranného sboru České republiky podává žádost o tuto dávku u útvaru, v němž zemřelý konal naposledy službu.
23. Podle § 110 odst. 4 zákona č. 582/1991 Sb. útvary a orgány, které jsou příslušné podle odstavců 1 až 3, jsou povinny sepsat žádost o dávku důchodového pojištění; nesmí odmítnout sepsání žádosti, a to i když mají za to, že občan nesplňuje podmínky stanovené pro nárok na dávku důchodového pojištění, nebo není-li žádost občana doložena potřebnými doklady. Žádost se sepisuje na tiskopisech vydaných orgány uvedenými v § 9 odst. 1. Ustanovení § 83 odst. 1 věty třetí platí pro útvary a orgány uvedené ve větě první obdobně. Útvary a orgány uvedené v odstavcích 1 a 2, které sepsaly žádost o dávku důchodového pojištění, předávají neprodleně tuto žádost příslušnému orgánu sociálního zabezpečení Ministerstva vnitra nebo Ministerstva spravedlnosti.
24. Z citovaných ustanovení vyplývá, že den podání žádosti příslušnému orgánu o přiznání tzv. předčasného důchodu je dnem uplatněním nároku a žádost má hmotněprávní účinek. Jde o skutečnost rozhodnou pro přiznání dávky.
25. Mezi účastníky řízení nebylo v soudním řízení správním sporné, že příslušným orgánem k rozhodnutí o žádosti žalobce o tzv. předčasný důchod je OSZ, resp. Ministerstvo vnitra.
26. Žalobce podal žádost u nepříslušného správního orgánu a tím na sebe vzal riziko, že tento orgán (OSSZ Jeseník) může postoupit jeho žádost Ministerstvu vnitra po lhůtě pro uplatnění žádosti o předčasný důchod v roce 2022. Dojití žádosti žalobce po 31. 12. 2022 nemělo stejné právní účinky právě proto, že žalobce podal žádost u věcně a místně nepřísušného orgánu a postoupení žádosti po 31. 12. 2022 účinky podání do 31. 12. 2022 nezachovalo. Ačkoli pozdní postoupení žádosti Okresní správou sociálního zabezpečení Jeseník, resp. ČSSZ nebylo v souladu s § 12 správního řádu, toto pochybení nemělo za následek zachování právních účinků žádosti jakožto včas podané a nemělo za následek ani nezákonnost napadeného rozhodnutí.
27. Jak vysvětlil NSS v rozsudku č. j. 4 Ads 184/2024-20, pokud žádost žalobce nedošla místně a věcně příslušnému správnímu orgánu (Ministerstvu vnitra) do 31. 12. 2022, nemohl žalobci k 31. 12. 2022 vzniknout nárok na tzv. předčasný starobní důchod podle pravidel účinných do 31. 12. 2022.
28. Soud zjistil ze správního spisu, jmenovitě z upozornění pro příjemce příspěvku za službu, které bylo součástí rozhodnutí o přiznání příspěvku z 15. 6. 2006 a které si zástupkyně žalobce převzala v kopii 25. 11. 2023, že OSZ žalobce výslovně poučil v bodě 9 o tom, že „o nárocích z důchodového pojištění příjemce (starobní, plný invalidní, částečný invalidní důchod) i jeho rodinných příslušníků (vdovský, vdovecký, sirotčí důchod) je příslušný rozhodovat pouze orgán sociálního zabezpečení Ministerstva vnitra“. Žalobce byl tedy prokazatelně poučen o příslušném správním orgánu, u kterého má žádost o důchod podat.

29. Pro úplnost soud dodává, že v době, kdy OSZ došla projednávaná žádost, žalobce již dosáhl důchodového věku. To byla skutečnost, která rovněž bránila přiznání tzv. předčasného důchodu (viz § 31 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění).
30. Žalobce tvrdil, že byl při podání žádosti o předčasný starobní důchod u OSSZ Jeseník ústně ujistěn, že ji podává u příslušného správního orgánu. Žalobce však toto svoje tvrzení neprokázal.
31. Podle všech zjištěných okolností v posuzované věci žalobce nemohl legitimně očekávat, že mu nárok na tzv. předčasný důchod vznikne a nemohl mít právní jistotu, že se tak stane. Toto očekávání či právní jistota by neměly v ničem oporu. Podle správního spisu nelze dovodit úmysl OSSZ Jeseník nebo ČSSZ poškodit žalobce.
32. Pokud měl žalobce za to, že vyřizování žádosti je zdlouhavé, mohl zaslat dotčeným správním orgánům dotaz, nahlédnout do správních spisů a také využít prostředky na ochranu proti nečinnosti podle správního řádu, příp. soudního řádu správního. Bylo na žalobci, aby byl bdělý a střežil svá práva.
33. Žalobce mohl využít právní pomoci, obrátit se s žádostí o právní radu na OSZ, Ministerstvo vnitra, call centrum ČSSZ, nechat se zastoupit třetí osobou nebo požádat o pomoc při vyřizování svých věcí advokáty, neziskové organizace, právní kliniky (při právnických fakultách), Veřejného ochránce práv nebo Českou advokátní komoru (včetně bezplatné právní pomoci).
34. Soud neprováděl dokazování listinami, které žalobce označil v žalobě, protože byly již součástí správního spisu, s výjimkou nedatovaného přípisu žalobci od OSSZ č. j. 48003/1348/23/120/JN adresovaného Ministerstva vnitra. Žalobce v žalobě uvádí, že na základě tohoto přípisu OSSZ Jeseník předala žádost žalobce o důchod žalovanému. O tom nebylo sporu a dokazování touto listinou by bylo nadbytečné.
35. Na zákonnost napadeného rozhodnutí nemělo vliv, že OSSZ Jeseník a ČSSZ nepostoupily žádost žalobce OSZ nebo žalovanému bezodkladně a v souladu s § 12 správního řádu. Žádné zákonné ustanovení nespojuje s pozdním postoupením nebo s nerozhodnutím o žádosti v zákonné lhůtě takové právní účinky, které vedou k neplatnosti rozhodnutí. Tím není dotčen případný nárok žalobce na náhradu škody.
36. S ohledem na 1. hmotněprávní povahu žádosti o tzv. předčasný důchod, 2. vadu v postupu OSSZ Jeseník a ČSSZ, které neměly vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, tj. pozdní postoupení žádosti a 3. skutečnost, že žádost nedošla ministerstvu vnitra do 31. 12. 2022, tj. tak, aby žalobci vznikl nárok na předčasný důchod podle pravidel účinných k tomuto datu a 4. zpětně nárok na důchod vzniknout nemohl, OSZ zamítl žádost žalobce o předčasný starobní důchod v souladu se zákony.
37. Závěrem soud shrnuje, že OSZ a žalovaný v souladu se zákony, mezinárodními smlouvami a judikaturou zjistily skutkový stav, vybraly právní předpisy, pod které ho podřadily a z toho vyvodily skutkové a právní závěry, se kterými se soud ztotožnil, a proto žalobu zamítl.
38. Soud v souladu s § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce v něm neměl úspěch a správnímu orgánu takové právo ve věcech sociální péče nepřísluší.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Olomouc 11. června 2025

Martina Rýznarová v. r.
samosoudkyně